

Kunnskapsdokument

Barn og unge i Meland

Foto: Ane Bysheim

INNHALD

Innhald.....	2
1. Bakgrunn.....	3
2. Samordning av eksisterande planar.....	3
3. Kunnskapsgrunnlag og status.....	4
3.1. Foreldreundersøking - barnehage.....	5
3.2. Elevundersøkinga.....	6
3.3. Ungdata 2017.....	8
3.4. Forteljingar.....	13
Rektor og barnevernsleiar delar sine erfaringar	13
It takes a village to raise a child.....	14
Medverknad - Ungdomsworkshop 15.05.2018	15
Ungdomsklubben	15
3.5. Folkehelseprofil 2018.....	16
3.6. Kultur/Barne-og ungdomstiltak.....	17
3.7. Kulturskulen	18
3.8. Idrett.....	18
3.9. Helse- og omsorgstenester	18
4. Tiltak, planar, program og prosjekt.....	19
5. Oppsummering.....	22
5.1. Positive trekk.....	22
5.2. Utviklingsbehov.....	22
5.3. Tiltak.....	22

1. BAKGRUNN

Dei overordna mål og føringar i kommuneplan ligg til grunn for arbeidet vi gjer i kommunen retta mot barn og unge på politisk og administrativt nivå. Arbeidet med temaplanen starta opp våren 2017. I Sak nr 17/194 vedtok Utval for levekår at temaplan barn og unge endra status til eit kunnskaps- og statusdokument.

Foto: Ane Bysheim

Kunnskaps- og statusdokumentet for barn skal innehalde: 1) Samordning av eksisterande planar 2) Kunnskap og status og 3) Status over dagens tilbod og praksis.

2. SAMORDNING AV EKSISTERANDE PLANAR

I Meland er det fleire planar som innan sin sektor omhandlar barn og unge sine oppvekstvilkår.

Planar	Innhald
Kommuneplan, Samfunnsdel	Mål er skissert under punkt 3.
Planstrategi for Meland kommune 2016-2020	Gir oversikt over planar som skal bli laga og med prioritert liste.
Kvalitetsplan for barnehage	Felles kvalitetsmål for barnehagane. ❖ Arbeid med <i>språk</i> i barnehagane ❖ Arbeid med <i>realfag</i> i barnehagane ❖ Arbeid med <i>tidleg innsats</i> i barnehagane ❖ Arbeid med <i>berekraftig utvikling</i> i barnehagane ❖ Arbeid med <i>leik</i> i barnehagane
Temaplan for idrett, folkehelse og friluftsliv 2014–2019	«Hovudmål med planen er å tilretteleggje for og stimulere til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle, utifrå deira egne ynskje, behov og føresetnader, samt leggje til rette for kontrollert anleggsutbygging i høve til behov».

	Handlingsplan for prioritering av ordinære anlegg og nærmiljøanlegg
Realfagsstrategi	Hovudmål i strategien er 1) Gi barn og unge ei meir variert og motiverande læring i realfag 2) Auke barn og unges digitale kompetanse i arbeid med realfag
Mobbepplan for barnehagane og skulane	Skule og barnehage har planar for det førebyggjande arbeide for trygge og gode miljø. Planane vert evaluert jamleg.
Kommunal språk- og leseplan	Mål er å sikre felles mål for barnehage og skule når det gjeld språk- og leseutvikling
Mål og strategiplanar for tenesteområda	Konkretisering av overordna mål i kommuneplan
Trafikksikringsplan	Overordna mål: ❖ Auka tryggleiken i trafikken for barn og unge ❖ Trafikksikring skal prioriterast i all planlegging, sakshandsaming, politiske vedtak ❖ Gjennomføra fysiske tiltak for å få eit vegnett med færre ulukker og utan hardt skadde.
Økonomiplan	Gir føringar for val av tiltak
Temaplan helse og omsorg	
Alkoholpolitisk handlingsplan 2016.2019 (Kommunestyresak 56/2016 den 15.06.2016)	Vedtak s. 12.: «Nytte 25 % av gebyrinntekt til rusførebyggjande føremål. Ungdomsråd skal ta del i vurdering og avgjerd om bruk av midlane».

3. KUNNSKAPSGRUNNLAG OG STATUS

Vi treng oversikt over helsetilstand og påverknadsfaktorar for barn og unge. Dette kapittelet skal vise dei viktigaste utfordringane kommunen har, og skal ligge til grunn for systematisk, tverrsektorielt og kunnskapsbasert arbeid retta mot barn og unge.

(Kommunalt realfagsnettverk med rettleiing frå Høgskolen på Vestlandet)

Foto: Reidun E. Johannessen

3.1. FORELDREUNDERSØKING - BARNEHAGE

Over 600 barn går i barnehagar i Meland kommune i følge www.barnehagefakta.no. Barn per tilsett ligg på snitt nasjonale nivå (6,0). Del barnehagar som oppfyller pedagognorma er 100% samanlikna med nasjonalt nivå som ligg på 77,1 %. Leike- og opphaldsareal per barn er nok under nivå for landet.

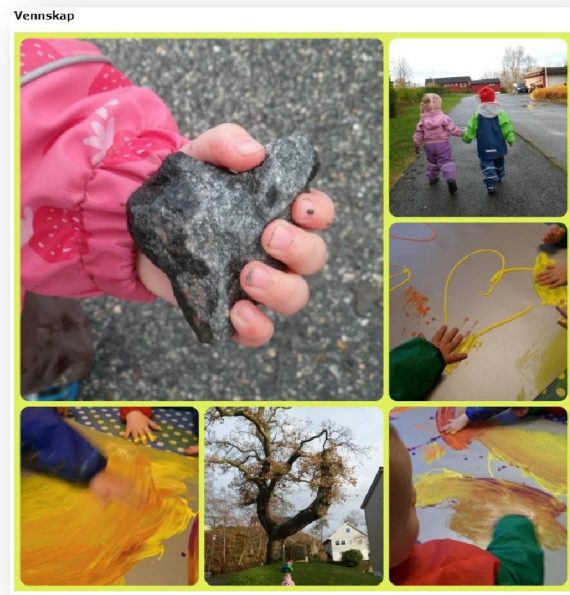

Foto: Marihøna barnehage

Barnets trivsel

TABELL 1 BARNA SIN TRIVSEL, WWW.BARNEHAGEFAKTA.NO

Foreldre si tilbakemelding når det gjeld barna sin trivsel i barnehagane er god. Resultat ligg på eller over det nasjonale gjennomsnittet for dei fleste av barnehagane.

Foto: Leirdalen barnehage

3.2. ELEVUNDERSØKINGA

Skuleåret 2017-2018 gjekk det 1277 elevar på skule i Meland kommune. Av desse gjekk 152 i ikkje offentleg skule. Elevane trivast godt på skulane i Meland. Jenter trivst noko betre enn gutane. Elevar på 10. trinn rapporterer om noko mindre trivnad samanlikna med fylket og landet.

Delskår	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Trives du på skolen?					
Meland kommune	4,2	4,3	4,5	4,4	4,3
Hordaland fylke	4,3	4,3	4,4	4,3	4,3
Nasjonalt	4,4	4,4	4,4	4,4	4,3

Meland kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Trivsel, Offentlig, Trinn 7, Begge kjønn
TABELL 2 ELEVUNDERSØKELSEN 7. TRINN, TRIVSEL

Elevar på 7. trinn skårar på same nivå for fylket og landet når det gjeld trivsel.

På Vestbygd skule plantar to elevar eit bøketre saman med ordførar
(Markering av 20. års jubileum 14. september 2017)

(Foto: Reidun Elin Johannessen)

Delskår	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Trives du på skolen?					
Meland kommune	4,2	4,1	4,0	3,8	3,9
Hordaland fylke	4,2	4,1	4,2	4,1	4,1
Nasjonalt	4,2	4,2	4,2	4,2	4,1

Meland kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Trivsel, Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn

TABELL 3 ELEVUNDERSØKELSEN 10. TRINN, TRIVSEL

Elevar på 10. trinn skårar under nivå for fylket og for landet og har gjort det dei siste tre åra.

Foto: Ane Bysheim

Delskår	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Trives du på skolen?			
Meland kommune	3,9	3,8	4,0
Hordaland fylke	4,1	4,1	4,0
Nasjonalt	4,1	4,2	4,1

Meland kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Trivsel, Offentlig, 2017-2018, Trinn 10

TABELL 4 ELEVUNDERSØKELSEN 10. TRINN, TRIVSEL

På 10. trinn skårar jentene høgare på trivnad enn gutar.

Delskår	2013–14	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)					
Meland kommune	5,8	4,4	4,3	7,7	6,1
Hordaland fylke	5,4	4,9	4,7	4,7	4,9
Nasjonalt	5,3	4,7	4,5	5,5	5,8
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene? (prosent)					
Meland kommune					*
Hordaland fylke					1,4
Nasjonalt					1,6
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene? (prosent)					
Meland kommune					3,0
Hordaland fylke					1,7
Nasjonalt					2,0

Meland kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Offentlig, Trinn 7, Begge kjønn

TABELL 5 ELEVUNDERSØKELSEN, 7. TRINN, MOBBING

Sjølvs om trivnad er høg er det likevel nokon som ikkje har det bra på skulen. Elevar på 7. trinn som fortel at dei har vore mobba på skulen dei siste månadane er høgare enn for fylket og for landet. Vi låg høgt førre skuleår, men det har vore betre siste skuleår. Av dei som vert mobba skjer det ofte digitalt.

Delskår	2013–14	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)					
Meland kommune	5,8	8,0	6,3	10,4	5,8
Hordaland fylke	5,2	4,7	3,7	5,4	5,8
Nasjonalt	5,0	4,7	4,2	5,1	5,6
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene? (prosent)					
Meland kommune					6,3
Hordaland fylke					4,5
Nasjonalt					3,8
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene? (prosent)					
Meland kommune					*
Hordaland fylke					3,1
Nasjonalt					3,1

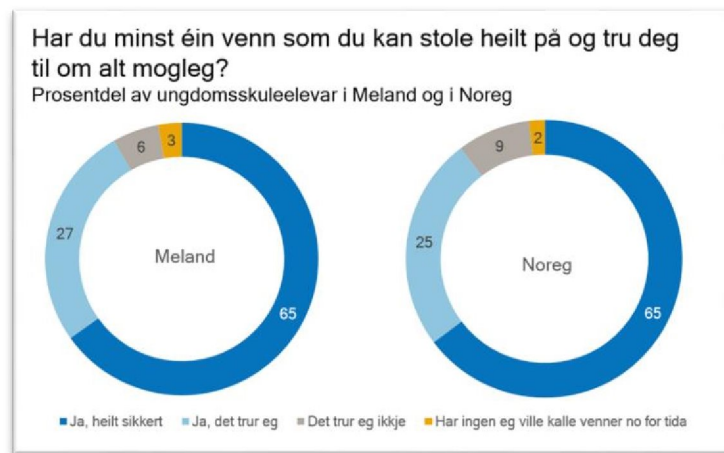
Meland kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn

TABELL 6 ELEVUNDERSØKELSEN 10. TRINN, MOBBING

Elevar på 10. trinn som rapporterer at dei har vore mobba dei siste månadane er på nivå med fylket, men høgare enn for landet. Det er ein stor del av elevar på 10. trinn som fortel at dei har vorte mobba av vaksne på skulen.

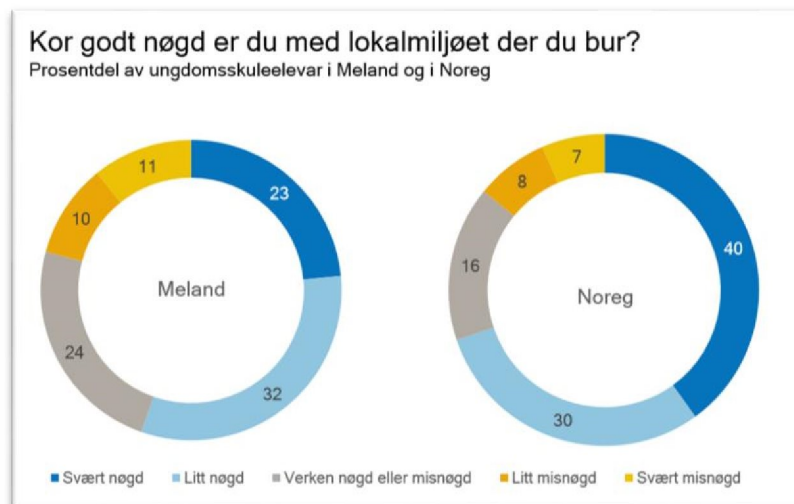
3.3. UNGDATA 2017

Ungdata er eit spørjeskjemabasert verktøy som gir eit breitt bilete av korleis ungdom har det og kva dei driv med i fritida. Tala som vert presentert her er hovudresultata frå ungdataundersøkinga som blei gjennomført blant ungdomsskuleelevar i Meland kommune våren 2017. Heile 341 ungdommar deltok i undersøkinga og svarprosent er 91 %.

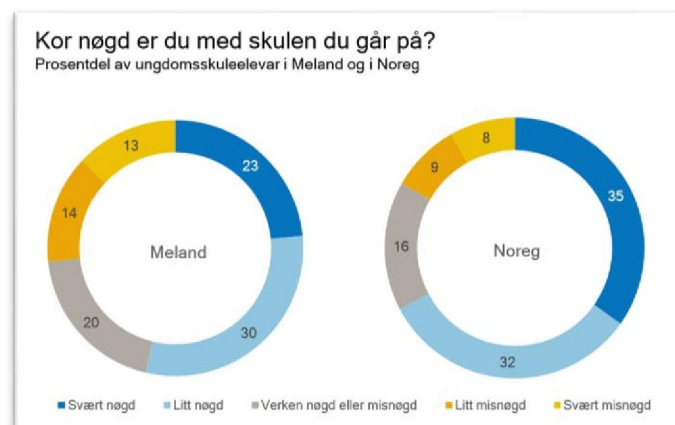
TABELL 7 UNGDATA, EIN VENN DU KAN STOLE PÅ?

Dei aller fleste har vener dei kan stole på.

TABELL 8 UNGDATA, LOKALMILJØET

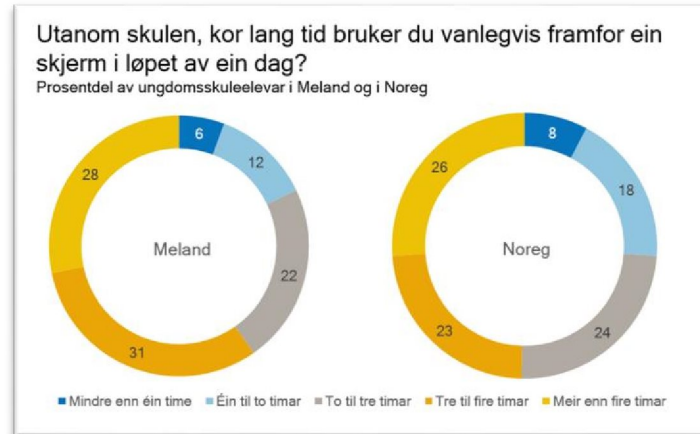
Ikkje alle er like godt nøgde med lokalmiljøet sitt.

TABELL 9 UNGDATA, TRIVSEL PÅ SKULEN

Skulen er ein god stad å vere – men ikkje for alle.

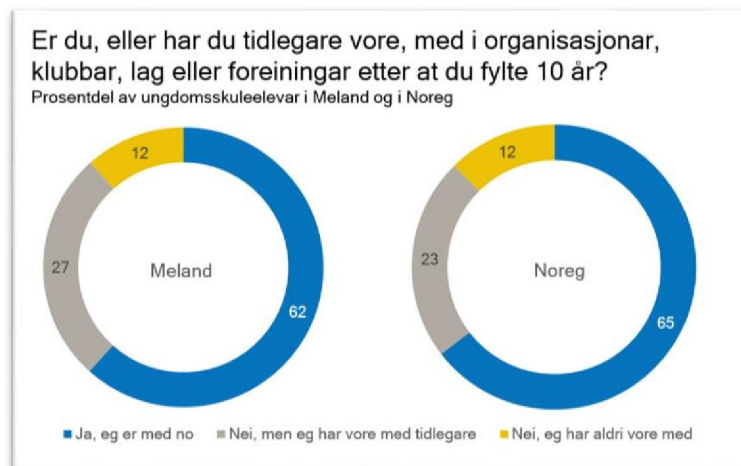
Dei som er med på organisert fritidsaktivitet, trenar og opplever at nærmiljøet har eit godt tilbod for unge trivast betre. («*Korleis har ungdommane det i Hordaland? – Radøy, Meland og Lindås*», med utgangspunkt i funna frå Ungdata 2017).

TABELL 10 UNGDATA, BRUK AV DIGITALE MEDIUM

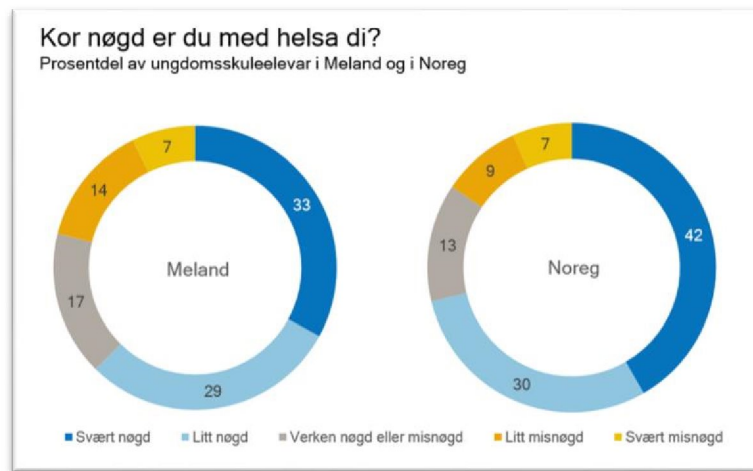
Stor variasjon i ungdommen sin bruk av digitale medium.

Ungdommane sit mykje framfor skjermar, noko som vert sett i samanheng med kjensle av einsemd og søvnproblem. («*Korleis har ungdommane det i Hordaland? – Radøy, Meland og Lindås*», med utgangspunkt i funna frå Ungdata 2017).

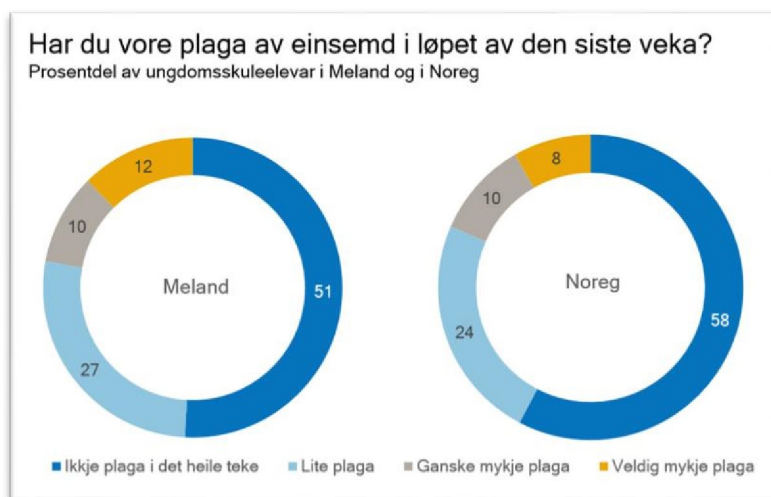
TABELL 11 UNGDATA, ORGANISERT

Dei aller fleste har delteke i organiserte fritidsaktiviteter gjennom oppveksten.

TABELL 12 UNGDATA, HELSA

33 % er svært nøgd eiga helse, samanlikna med landet som ligg på 42 %. 21 % er litt eller svært misnøgd med helsa si, mot 16 % for landet.

TABELL 13 UNGDATA, EINSAM

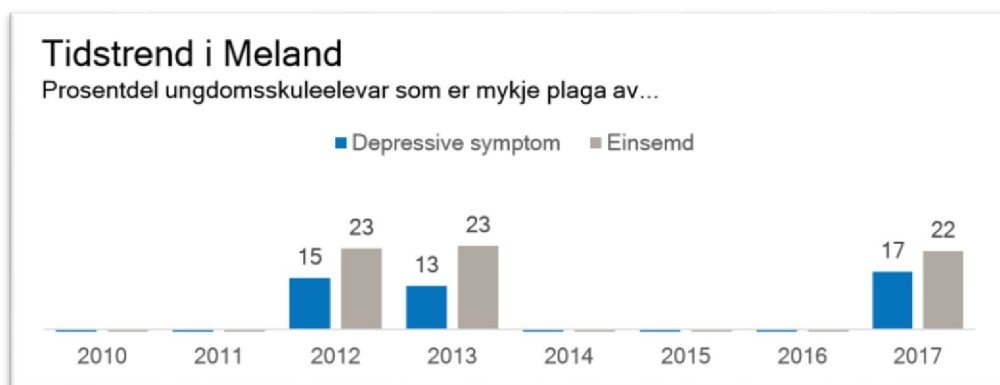
Mange ungdommar (ganske mykje og veldig mykje ligg på 22 %) slit med ein del psykiske plagar i kvardagen, mot landet som ligg på 18 %. Ikkje plaga i dei heile eller lite plaga ligg på 78 %. Ganske og veldig mykje ligg på 22 % i Meland mot 82 % for landet.

200 ungdommar frå Radøy, Meland og Lindås oppgjeve at dei har vore ganske eller mykje plaga med kjensle av einsemd den siste veka. Det er ein litt større del av ungdommane i desse kommunane som oppgjeve at dei har vore einsame enn i fylket for øvrig («Korleis har ungdommane det i Hordaland? – Radøy, Meland og Lindås», med utgangspunkt i funna frå Ungdata 2017).

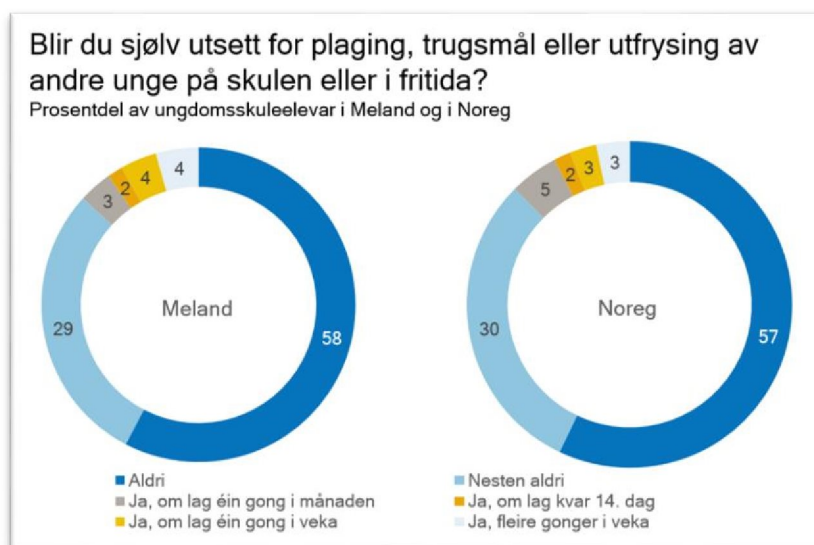
TABELL 14 UNGDATA, DEPPRESSIVE SYMPTOM, KJØNN

Det er ein større del av jentene på 10. trinn som er mykje plaga med depressive symptom.

TABELL 15 UNGDATA, DEPRESSIV OG EINSAM

Det er ein auke i del av elevar med depressive symptom.

TABELL 16 UNGDATA. PLAGING, TRUGSMÅL OG UTFRYSING

Av dei som aldri eller nesten aldri vert utsette for mobbing svarar 87 % i Meland og landet. Ein gong i månaden til fleire gonger i veka svara 13 %. Gutar er langt meir utsette for vald enn jenter.

Ungdommen i dag er generelt veltilpassa og ikkje spesielt opptekne av å bryte reglar. Vi har å gjere med ein optimistisk og utdanningsorientert ungdomsgenerasjon. Vi har ein heimekjær ungdomsgenerasjon. Det er mindre vanleg at ungdom heng ute med venner.

Røyking er heilt ut på ungdomsskulen. Det er heller ikkje mange som snusar. Få ungdomsskuleelevar har vore fulle. Nokre få ha prøvd cannabis på ungdomstrinnet.

3.4. FORTELJINGAR

I punkt under kjem forteljingar som kan støtte opp om tal og statistikk.

REKTOR OG BARNEVERNLSLEIAR DELAR SINE ERFARINGAR

Januar 2018 møtte rektor på Meland ungdomsskule og barnevernsleiar i Utval for levekår for å dele erfaringar dei har frå ungdomsmiljøet i Meland og kva tiltak dei vurderer som aktuelle.

Dei fortel at det er behov for å ha større fokus på førebyggjande tiltak og eit tettare samarbeid mellom ulike instansar. Begge saknar tiltak for barn og unge innan psykisk helse. Ungdom treng ein **auka vaksenkontakt**. Ungdommane oppheld seg på Rema 1000, som er samlingsstaden (etter skuletid). Dei oppheld seg på ungdomsskulen om kvelden. Då er det lite innsyn og mange stader å skjule seg. Dei framhevar tre tiltak: 1) *Miljøarbeider på ungdomsskule*, 2) *Opphaldsstad på dagtid* og 3) *Oppfølging innan psykisk helse*.

IT TAKES A VILLAGE TO RAISE A CHILD

Temamøte på Nordhordland folkehøgskule

«It takes a village to raise a child»

Barn og unge sitt nærmiljø er viktig. Det er i lokale omgivelser det utviklar seg, tenner gjenner og skapar eventyr sine. Andreas Gravdal kjem til Nordhordland folkehøgskule for å snakke til foreldre og voksne i Meland-kommunen om blant anna korleis vi som voksne kan bidra i lokal-miljøet for å gje dei beste vekstivilkår for neste generasjon. Vi håpar de vil sette av tida og delta på temamøtet.

Det blir servert frukt og kaffi i pausen.

Foredraget er gratis

Foredragshaldar:
Andreas Gravdal

Andreas Gravdal har mange vakkert gitt, gitt som omgivelser eller miljø opp gjennom livet. Han er ein mann for som i januar 2018 har fortalt om sine erfaringar med å gjennomføre foredrag, samtalar, bokar og film. All gjeld på utdanning med ein av dei mest kjente og viktigste skolelærarane i landet. Han har mange år med erfaring med å snakke med unge og voksne om livet - på jobb og i fritid. Han har fortalt i bok, på radio og i film. Han har boka sin og undervist i i Bergen der han skriv, jobbar med barn og unge og har samarbeid.

30. august kl. 19:00 – 20:30
Nordhordland folkehøgskule

Torsdag 30. august gjennomførte Meland kommune (Prosjekt Trygt og godt skule- og oppvekstmiljø) foreldremøte på Nordhordland Folkehøgskule.

Foreldremøtet samla ca .200 deltakarar. Hovudbodskapen er - ***ganske lite er alt som trengs.***

Å sjå det einskilde barnet og ungdommen er noko vi alle kan bidra med, både heime, på skulen, som nabo og på fritidsaktivitetar.

Dette er ei påminning me treng ofte.

Beste helsing frå prosjektgruppa

Foto: Stine Åsebø Olsen (Åsebø Olsen Grafisk)

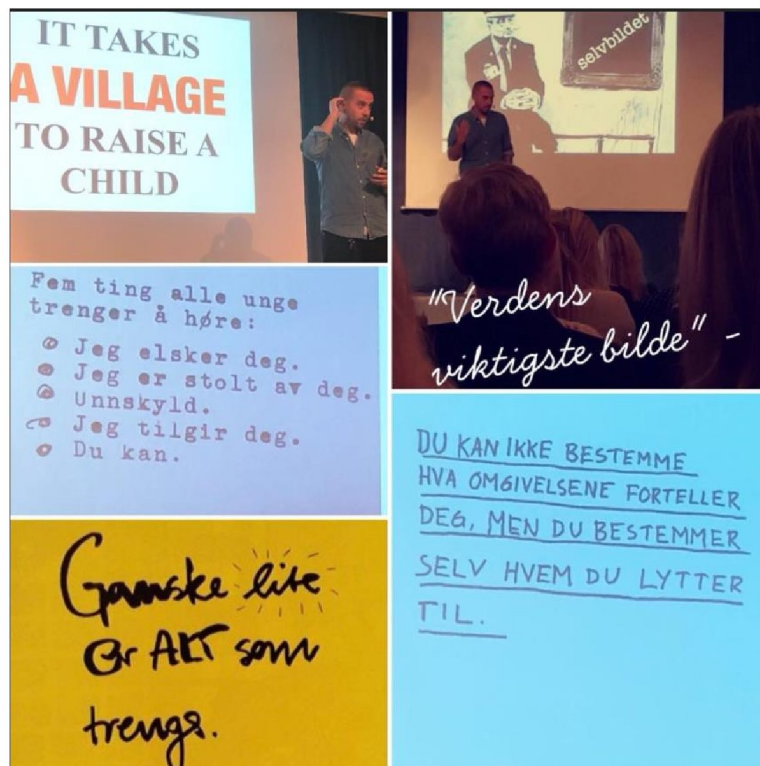

Foto: Anette Hesjedal

MEDVERKNAD - UNGDOMSWORKSHOP 15.05.2018

Ungdom i kommunen deltok i ein workshop med tittelen «*Korleis skal Frekhaug være fram i tid?*». Medverknadsopplegget for ungdom vart gjennomført den 15. mai 2018 i samband med områdeplanprosess for Langelandskogen og Frekhaug Nord i Meland kommune. Totalt 17 ungdommar deltok på workshop.

Deltakarane fekk utdelt ei kartoppgåve der dei skulle kartlegge eksisterande møteplassar og gangruter dei bruker til og frå skulen, venner/familie og møteplassar.

Deretter vart ungdommen delt inn i mindre grupper og dei vart sendt ut i det fine været. I den første uteoppgåva skulle dei gjennom bilete frå eigne mobiltelefonar formidle kva dei synes er symbola for Frekhaug, kva slags stader som er deira favorittar, kva dei saknar og stader med potensiale for å bli ein bra møteplass. I den andre oppgåva skulle dei gå saman i grupper og formidle kor den nye ungdomsskulen bør ligge og kvifor. Dei skulle også svare på kva dei eventuelt hadde likt å bruke skulen/skuleområdet til etter skuletid. Dei svara på oppgåva med bruk av bilete og video.

Dei fleste sendte bileta/videoane på Messenger til Multiconsult slik at dei kunne bli lagt ut på Instagramprofilen til prosjektet; @frekhaug_fram_i_tid. Nokon la ut bilete på eigne Instagramprofiler. Workshopen vart avslutta med ein felles gjennomgang tilbake på kommunehuset. Ungdommen var einige om at det var eit morosamt opplegg.

Under kjem ei lita historie om ungdomsklubben i Meland:

«Ååh blir glad av å skulle skrive dette, for på klubben for eit par veker sidan kom det masse ungdommar. Alle aldre. Planen at vi skulle ha filmkveld. Reglene under filmkveld er at vi stenger døra til klubben i 20min av gangen, så opnar vi for om folk har lyst til å komme inn å sjå. Dette gjør vi for at folk ikkje skal komme inn og ut, slik at det blir minst mulig forstyrring av filmen. Så det omtrent alle gjorde, var at dei satt seg på gangen utanfor klubben å venta på at den skulle opne igjen. Det ein skulle tro, om dei ikkje ville sett film, at dei hadde gått ein annan plass å vere. Men nei, alle satt seg på gangen. Må ha vert minst 40 stk. som satt gangen, hørte på musikk og snakka saman, nokon spelte spel. Utrolig god stemning. Fin kveld»

-Ebbe Io (sitter i klubbstyret, og er 15 år)

3.5. FOLKEHELSEPROFIL 2018

Miljø

- Prosentdelen ungdomsskuleelevar som oppgir at dei er litt eller svært nøgde med lokalmiljøet, er lågare enn landsnivået. Tala er henta frå Ungdataundersøkinga.

Skule

- Prosentdelen 10.-klassinger som trivst på skulen er lågare enn landsnivået. Tala er henta frå Elevundersøkinga.
- Fråfallet i vidaregåande skule skil seg ikkje eintydig frå landsnivået. I KommuneHelsa statistikkbank kan du sjå korleis fråfallet i kommunen varierer med foreldra sitt utdanningsnivå. Fråfallet er ei viktig folkehelseutfordring i heile landet.

Levevaner

- Prosentdelen ungdomsskuleelevar som oppgjev at dei minst éin gong dei siste 12 månadene har drukke så mykje at dei har følt seg tydeleg rusa, er lågare enn i landet sett under eitt. Tala er henta frå Ungdata-undersøkinga.
- Prosentdelen ungdomsskuleelevar som oppgjev at dei minst éin gong dei siste 12 månadene har brukt cannabis, er ikkje eintydig forskjellig frå landsnivået. Tala er henta frå Ungdata-undersøkinga.

Levekår

- Prosentdelen barn (0-17 år) som bur i husstandar med låg inntekt, er lågare enn landsnivået. Låg inntekt er her definert som under 60 prosent av nasjonal medianinntekt.

Foto: Ane Bysheim

3.6. KULTUR/BARNE-OG UNGDOMSTILTAK

Kva er open møteplass for ungdom? Det har mange namn. Fritidsklubb, ungdomsklubb, ungdomshus, kulturhus for ungdom, fritidssenter, aktivitetshus. Organisasjonen Ungdom og Fritid bruker samlebetegnelsen opne møteplassar for ungdom.

Felles er at dei er kommunale eller kommunalt støtta, brukarstyrt og opne for alle. Tilboda er byggjande og førebyggjande. Tiltak førebyggjer sosial ekskludering, dropout, psykisk uhelse og alle former for utanforskap. I tillegg er dette ein brei kulturarena for utøving av, og deltaking i kulturaktivitetar.

Sjølv om klubbane er ulike, er metodikken felles. Ungdomsarbeidaren møter ungdom på deira premissar. Dei tek ungdom på alvor. Ved å arbeide metodisk med medverknad, er ungdomsarbeidaren unik i fagmiljøet som jobbar direkte med ungdom. Med relasjon og relevans, byggjer ungdomsarbeidaren ressursar.

(Kjelde: <https://www.ungdomogfritid.no/>)

Nøkkeltall	Enhet	Meland		Kostragruppe 08		Landet uten Oslo	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
Netto driftsutgifter til barn og unge (f231+f383) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	prosent	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8

TABELL 17 KOSTRA, NETTO DRIFTSUTGIFTER BARN OG UNGE

Netto driftsutgifter til *barn og unge* er lågare i Meland både i 2016 og 2017, samanlikna med KOSTRA gruppa og landet.

3.7.KULTURSKULEN

Nøkkeltall	Enhet	Meland		Kostragruppe 08		Landet uten Oslo	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	prosent	16,8	15,5	14,9	14,7	14,2	13,8

TABELL 18 KOSTRA, BARN 6-15 ÅR I KOMMUNEN SIN KULTURSKULE

Meland har ein stor del av elevar (prosent) som går på *kulturskule* samanlikna med KOSTRA gruppa og landet.

Nøkkeltall	Enhet	Meland		Kostragruppe 08		Landet uten Oslo	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	prosent	2,2	2,2	3,6	3,6	3,9	3,9

TABELL 19 KOSTRA, NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL KULTURSEKTOREN

Netto driftsutgifter til kultursektoren er lågare i Meland både i 2016 og 2017, samanlikna med KOSTRA gruppa og landet.

3.8.IDRETT

Nøkkeltall	Enhet	Meland		Kostragruppe 08		Landet uten Oslo	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
Netto driftsutgifter til idrett (f380+f381) i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	prosent	0,5	0,4	1,2	1,2	1,3	1,3

TABELL 20 KOSTRA, NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL IDRETT

Netto driftsutgifter til *idrett* er lågare i Meland både i 2016 og 2017, samanlikna med KOSTRA gruppa og landet.

3.9.HELSE- OG OMSORGSTENESTER

Nøkkeltall	Enhet	Meland		Kostragruppe 08		Landet uten Oslo	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	årsverk	30,7	42,3	41,1	44,4	37,0	

TABELL 21 KOSTRA, HELSESTASJON

Når det gjeld årsverk i *helsestasjon og skolehelseteneste* ligg Meland kommune over nivå for KOSTRA gruppa og landet for 2017. Det har vore ei auke frå 2016 til 2017.

4. TILTAK, PLANAR, PROGRAM OG PROSJEKT

Frå kommuneplanen sin samfunnsdel sine mål:

Mål	Status
Meland skal ha ein god skule med læring og trivsel for alle	▪ Prosjekt «Betre læringsmiljø» for barnehagar og skular i Alver 2018-2022 ▪ Deltek på utviklingsprogrammet «<i>Den gode skule- og barnehageeigar</i>» ▪ Mål og strategiplan for skulen i Meland 2018-2020 ▪ Realfagsstrategi er vedteken ▪ Prosjekt «Tidleg innsats og styrke ordinær tilpassa opplæring» ▪ Felles leseplan for skulane i Meland ▪ Prosjektet «Trygt og godt skule- og oppvekstmiljø». Det er tilsett eigen prosjektleiar og sett av midlar til kompetanseheving ▪ MOT for ungdomsskulane (startar opp i 2019) ▪ Zippy' venner for barneskulane ▪ Prosjekt «<i>Betre læringsmiljø</i>» for barnehagar og skular i Alver 2018-2022 ▪ Trivselsprogram alle skulane (Skandinavias største program for aktivitet og inkludering i barne- og ungdomsskolen) ▪ Kveldsskule for føresette ▪ Temamøte for føresette ▪ Plan for fråværsoppfølging på skulane
Meland kommune skal sikra at alle barna har tilbod om barnehageplass av god kvalitet	▪ Kvalitetsplan for barnehagane 2016-2020 ▪ Prosjekt «Tidleg innsats» med særleg vekt på ICDP-kompetanse ▪ Deltek på utviklingsprogrammet «<i>Den gode skule- og barnehageeigar</i>» ▪ Realfagsstrategi ▪ Prosjekt «<i>Betre læringsmiljø</i>» for barnehagar og skular i Alver 2018-2022 ▪ Etablert prosjektet «<i>Trygt og godt skule- og oppvekstmiljø</i>». Det er tilsett eigen prosjektleiar og sett av midlar til kompetanseheving. ▪ Fokus (Tidleg identifisering av åtferdsvanskar) ▪ Temamøte for føresette
Det skal leggjast til rette for kulturtilbod for barn og unge	▪ UKM (Ung kultur møtest) med unge arrangørar ▪ UNG Meland. Brukarstyrt ungdomsklubb med ulike tilbod for ungdom i alderen 13-18 år. ▪ UNG Meland. Etablert lokale for ungdomsklubb på Frekhaug. (onsdag kl.18.00-21.00 og fredag kl.18.00-22.30) ▪ Sommaraktivitetar. Eksterne midlar for å redusere konsekvens av barnefattigdom. Skape sosial arena. Open for alle. Alt i samarbeid med frivillige lag og organisasjonar. ○ 1-7. trinn: ei samanhengande veke i juni ○ 1-7. trinn: ein aktivitet per veke i heile juli ○ 13-18 år: to aktivitetar i juli for ungdom. ▪ UNG Meland. Ungdomsklubb open juni og juli (onsdag kl.18.00-21.00 og fredag kl.18.00-22.30) ▪ Uplugga. Musikk med ungdom og for ungdom. Ein gong i kvartalet er det open mikrofon for ungdom på ungdomsklubben. Ungdom frå heile regionen er velkomne. Mål er å skape ein arena for unge musikkinteresserte til å vise seg fram, og lage eit inkluderande musikkmiljø. Arr: Ungdomar ▪ UNG Meland. Ungdomsklubben samarbeid med frivillige lag –

	og organisasjonar om aktivitetar og turar. ▪ LARM. Tett samarbeid med Lindås, Austrheim. Radøy og Meland ▪ Ungdom og fritid. (Interesseorganisasjon for ungdomsklubbar) Meland er medlem og søker om Frifonds-midlar gjennom denne organisasjonen
Kulturskulen skal legge til rette for ei opplæring som fremjar glede i skapande verksemd, personleg vekst og kunstnarisk utvikling	▪ Rammeplan for kulturskulen er vedteken i KS 2018
Det skal leggjast til rette for uformelle møteplassar	▪ UNG Meland. Brukarstyrt ungdomsklubb med ulike tilbod for ungdom i alderen 13-18 år. Etablere positivt miljø som legg til rette for engasjement, aktivitet og deltaking. Etablert lokale for ungdomsklubb på Frekhaug. (onsdag kl.18.00-21.00 og fredag kl.18.00-22.30) ▪ Meieriet. Løyva 20 millionar. Gir tilgang til større kulturlokale for ungdom, inkludert park utanfor.
Vi vil ha auka satsing på friluftsliv i skule, SFO og barnehage	▪ Variert tilbod ute og inne ▪ Kvar SFO har sin årsplan
Vi skal gje barn og unge best mogeleg tilbod for å førebyggje fysiske og psykiske sjukdommar	▪ Kommunepsykolog er tilsett i 100 % stilling i 2018 ▪ Etablert prosjektet «Trygt og godt skule- og oppvekstmiljø». Det er tilsett eigen prosjektleiar og sett av midlar til kompetanseheving. ▪ Etablerer lokale team «Trygge og gode miljø» i kvar barnehage og på kvar skule 2018 ▪ Etablerer lokalt team «Trygge og gode miljø» 2018 ▪ Startar opp med MOT på ungdomsskulane 2019 ▪ SALTO ▪ FørebyggingNordhordland (miljøarbeidarar, politi, rektorar, sosiallærar med fleire samarbeider for å fange opp det som skjer i ungdomsmiljøet) ▪ SMISO er inne på 6. trinn alle klasser ▪ Helseteam (lege, helsesøster, – drøfter uro og risiko for enkeltelevlar) ▪ Obligatorisk kveldsskule for føresette på Meland ungdomsskule ▪ ICDP-rettleiing ▪ Zippy's venner på barneskulane ▪ Fokus (Tidlig identifisering av åtferdsvanskar) ▪ «Grønne tanker» ▪ Ross Greene – om eksplosive barn og problemløysing gjennom samarbeid ▪ COS (Circle og Security). Eit foreldrerettleiingsskurs ▪ «Bravo-leken» (kople språktrening og fysisk aktivitet) ▪ «Dialogduk» (Digital dømmekraft) ▪ «Link til livet» (Livsmestring i norske klasserom)
Vi skal styrke skulehelsetenesta	▪ Helsestasjon for ungdom under etablering ▪ Kommunepsykolog er tilsett i 100 % stilling i 2018
Vi vil leggje til rette for at barn/barnefamiliar med særskild trong for hjelp får ein betre kvardag og trygge oppvekstvilkår	▪ Tverrfagleg team
Det skal og setjast inn ressursar på tverrfagleg arbeid for at ungdom ikkje fell utanfor skulelivet, og gjennomfører skulen og får deltaking i arbeidslivet	▪ Etablert prosjektet «Trygt og godt skule- og oppvekstmiljø». Det er tilsett eigen prosjektleiar og sett av midlar til kompetanseheving. ▪ Kjernegrupper. Politi og kriminalomsorg. ▪ Politiråd

02.11.2018

Det må leggjast til rette for å sikra barn sine leikeområde i nærmiljøet	▪ Uteområde på Grasdal skule er oppgradert ▪ Uteområdet på Sagstad skule skal bli oppgradert
Andre tiltak	▪ Aktivt ungdomsråd

Foto: Ane Bysheim

5. OPPSUMMERING

Dette kapittelet viser ei oppsummering og forslag til tiltak i det vidare arbeidet mot Alver kommune.

5.1. POSITIVE TREKK

- Barn i barnehagane trivst
- Elevar trivst, særleg på barnetrinnet (7. trinn)
- Dei fleste ungdommar har ein ven dei stoler på
- Mange ungdommar deltek i organiserte fritidsaktivitetar
- 87 % av ungdommane fortel at dei aldri eller nesten aldri har vore utsett for mobbing
- Ungdommen i dag er generelt veltilpassa og ikkje spesielt opptekne av å bryte reglar.
- Vi har å gjere med ein optimistisk og utdanningsorientert ungdomsgenerasjon.
- Vi har ein heimekjær ungdomsgenerasjon. Det er mindre vanleg at ungdom heng ute med venner.
- Røyking er heilt ut på ungdomsskulen. Det er heller ikkje mange som snusar. Få ungdomsskuleelevar har vore fulle.

5.2. UTVIKLINGSBEHOV

- Elevar på ungdomstrinnet (10 trinn) viser låg trivsel
- Det er ei større del av jentene på 10. trinn som er mykje plaga med depressive symptom
- Ikkje alle har det bra på skulen – digital mobbing er særskilt framheva
- Ikkje alle er nøgd med lokalmiljøet sitt
- Ungdom er 3-4 timar eller meir framfor ein skjerm i løpet av dagen
- 21 % av ungdommane er litt eller svært misnøgd med helsa si
- 22 % av ungdommane er plaga av einsemd, fleire jenter enn gutar
- Det er ei auke del av ungdom med depressive symptom
- 13 % av ungdommane svarar at dei ein gong i mnd til fleire gonger i veka vert utsette for vald, trugslar eller utfrysing
- Nokre få har prøvd cannabis på ungdomstrinnet

5.3. TILTAK

Eit overordna mål må vere å lage *positive alternative miljø* for barn og ungdom, som kan fungere som motvekt til utvikling av «gjengmiljø» og narkotika misbruk.

Innsatsområde:

Lokale møteplassar

- Møteplass (oppholdsstad) for ungdommar etter skuletid
- Ungdomsklubb med mange og varierte tilbod
- UNG Meland
- Ta i bruk Meieriet

Psykisk helse

- Fange opp og hjelpe ungdom (særskilt jenter) som kjenner på einsemd og depressive symptom
- Oppfølging innan psykisk helse (kommunepsykolog og helsestasjon for ungdom)
- Miljøarbeidar på skulane – i første omgang på ungdomsskulane
- Tilbod om foreldrerettleiing gjennom ICDP
- Tettare samarbeid mellom ulike instansar

Redusere mobbing

- Systematisk førebyggjande arbeid for å fremje trygge og gode skule- og oppvekstmiljø (halde fram med eige prosjekt på kommunalt nivå)
- Setje inn tiltak i kull som rapporterer om høge mobbetal, særskilt fokus på sosial kompetanse
- Miljøarbeidar på skulane – i første omgang på ungdomsskulane
- MOT. Eit program for samfunns- og ungdomsbygging

Variert kulturtilbod

- Motivere foreldre til å ta vakt på ungdomsklubben og gå nattevandring
- Ta i bruk Meieriet – etablere elevbedrift
- UNG Meland

Til slutt nokre kloke ord frå vår prosjektleiar i «Trygt og godt skule- og oppvekstmiljø»

JATIL FREMSNAKK: Vi finner det vi leter etter, mener innsender. FOTO: PRIVAT

Å snakke hverandre opp og heie hverandre frem

Lær barn og unge å se det gode i andre og vis dem hvordan det gjøres!

ANETTE HESJEDAL
Prosjektleder Eit trygt og godt skule- og oppvekstmiljø

8. sep. 2018 18:00, oppdatert 13:54

Det sies at ord skaper virkelighet. Jeg sier meg enig. Det vi snakker om og hører, det ser vi etter. «Han skal alltid ta styringen» og «Hun sluntrer ofte unna». Snakker jeg om dårlige egenskaper blant kollegaene mine, vil trolig arbeidsmiljøet bli preget av det.

Det samme gjelder for barn og unge. Snakker foreldre, lærere, barn og unge om negative egenskaper eller kvaliteter ved elevgruppen, vennegruppen eller idrettslaget, vil det påvirke andres oppfatning. De vil etter hvert lete etter det de hører for å få det bekreftet. Noen vil avkrefte det, men mange vil finne det

Heldigvis vil dette gjelde andre veien også. Snakker elever, lærere, foreldre og voksne om de gode kvalitetene og egenskapene blant elevene på skolen, på trening eller i nabolaget, vil de komme til syne. Vi finner det vi leter etter.

Jeg vil slå et slag for å snakke hverandre opp og heie hverandre frem.
Klarer vi det, hadde kanskje ikke mobbetallene vært slik de er i dag.

Til deg som er mor, far, bestemor, trener, nabo, onkel eller tante: Lær barn og unge å inkludere og å se det gode i andre. Vis dem hvordan det gjøres!